

Dr. Szabó János

A MÓDOSÍTOTT MENTÉSI ÉS BETEGSZÁLLÍTÁSI RENDELETEK HÁZIORVOSI ÉS ALAPELLÁTÁSI ÜGYELETI VONATKOZÁSAI RÓL, A RENDELETEK BETARTHATÓSÁGÁT AKADÁLYOZÓ TÉNYEZŐKRŐL

A 60/2007. (XII. 29.) EüM rendelet a betegszállításról szóló 19/1998. (VI. 3.) NM rendelet módosításáról és a 61/2007. (XII. 29.) EüM rendelet a mentésről szóló 5/2006. (II. 7.) EüM rendelet módosításáról rendeletekkel 2008 január 01-jétől jelentős változások történtek a mentésben és a betegszállításban.

Az elmúlt hetekben elsősorban a megfelelő tájékoztatás elmaradásából adódó ismerethiány okozott nehézséget mentési és betegszállítási feladatok szervezésénél a háziorvosoknak.

Az OEP, ANTSZ, Egészségügyi Minisztérium írásos tájékoztatói pótolta ezt a hiányt, a rendeletek betarthatatlansága azonban hosszú távon veszélyezteti a sürgősségi betegellátást is nyújtani köteles háziorvosok és háziorvosi ügyeletek munkáját.

Alapvető gondot jelent:

61/2007. (XII. 29.) EüM rendelet a mentésről szóló 5/2006. (II. 7.) EüM rendelet módosításáról

j) mentőszállítás: az a mentőfeladat, amely során a beteget orvos **megrendelésére** legalább mentőápolói felüggellett – azonnal, illetve legfeljebb 2 órán belül – feltalálási helyéről egészségügyi intézménybe szállítják.

A megrendelés értelmezése az Egészségügyi Minisztérium Szakmapolitikai Főosztálya által kiadott tájékoztatóban a következő szerint szerepel: **3. Megrendelés**¹ 5/2006. (II. 7.) EüM rendelet 5. § (1) bekezdés a–f) pontjai

A mentésirányítás felé a mentést kezdeményező orvos megrendelésekor közli:

- a beteg nevét és tartózkodási helyét,
- a mentés sürgősségét, illetve a mentési készenléteket igénylő őrzött szállítás időpontját, valamint a szükséges mentőegység szintjét,
- a mentést indokoló, illetve a szállítás közbeni ellátás szempontjából lényeges kórismét,
- a mentéssel kapcsolatos különleges igényeket (vákuummatracban vagy inkubátorban történő szállítás, lélegeztetés szükségessége, folyamatos monitorozás igénye, egyéb),
- egészségügyi intézménybe utalás esetén a célintézet nevét és a helybiztosítás megtörténtét, illetve a fogadó orvos nevét,**
- saját nevét és orvosi bélyegzőjének számát.

Mentés esetén eddig a háziorvos a megfelelő szintű mentőegységet kérte a helyszínre és a mentőegység vezetőjének volt a feladata a központi irányításon keresztül a beteg állapotának megfelelő intézménybe történő eljuttatása, illetve a háziorvos a beutalót a területi ellátási kötelezettséggel rendelkező kórház illetékes osztályára adta ki, előzetes egyeztetés és helybiztosítás nélkül.

Ez az értelmezés ezt a feladatot a háziorvosra ruházta. A jelenlegi jogi szabályozás mellett minden praxisban egy fő megfelelő képzettséggel rendelkező egészségügyi szakdolgozó foglalkoztatása kötelező, így az orvosnak sürgős hívás esetén egyedül kell a helyszínre mennie, ahol csupán a beteg állapotának stabilizálását tudja biztosítani a mentőegység megérkezéséig, logisztikai feladatok elvégzésére nincs lehetősége.

A megfelelő feladatellátáshoz ebben az esetben jogszabályilag minimum 2 fő egészségügyi szakdolgozó foglalkoztatását és finanszírozását kell biztosítani a háziorvosi praxisokban.

A 61/2007. (XII. 29.) EüM rendelet a mentésről szóló 5/2006. (II. 7.)

EüM rendelet módosításáról 3. § Az R. 5. §-a kiegészül az alábbi (2) bekezdéssel, ezzel egyidejűleg a (2)–(3) bekezdések számozása (3)–(4) bekezdésre módosul:

„(2) **A mentést kezdeményező orvos a mentés általa meghatározott szintjének megfelelő felüggellett köteles biztosítani a helyszínen a mentőegység megérkezéséig,** és a helyszínre érkező mentőegységnek átadja a 4. számú melléklet szerinti – kitöltött – Mentési utalványt.”

Ennek alapján valamennyi sürgős hívásra – mivel előre nem tudható, hogy milyen ellátási igény lesz majd szükséges – vagy egészségügyi szakdolgozóval megy a háziorvos, vagy az ellátás során – amennyiben 2 órá s sürgősséggel történik a mentés, és nem igényel orvosi felüggellett az ellátás – rendeli a helyszínre az egészségügyi szakdolgozót.

A központi ügyeletek munkájában ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy több felüggellettet biztosítani tudó egészségügyi szakdolgozót kell foglalkoztatni, és minden orvosi felüggellettet nem igénylő, de 2 órán belül mentésként kórházba szállítandó betegnél ott kell hagyni egy szakképzett nővert.

A megfelelő feladatellátáshoz háziorvosi praxisban, ebben az esetben jogszabályilag minimum 2 fő egészségügyi szakdolgozó foglalkoztatását és finanszírozását kell biztosítani, központi ügyeletben a felüggellettet biztosítani tudó, szükséges szakdolgozó számát nehéz meghatározni.

Külön gondot és gyakran vitát jelent, hogy nincsenek tételesen szabályozva az azonnali és a 2 órán belüli mentési feladatok az Országos Mentőszolgálatnál sem és az időfaktor megítélésében, gyakran eltér a helyszínen tevékenykedő háziorvos és az OMSZ diszpécserének véleménye.

60/2007. (XII. 29.) EüM rendelet a betegszállításról szóló 19/1998. (VI. 3.) NM rendelet módosításáról

6. § (1) Az R. 6. §-ának (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép: „(2) A betegszállítást az **orvos vagy az általa kijelölt egészségügyi dolgozó rendeli meg.** A megrendelésekor közölni kell:

- a beteg nevét, életkorát,
- 14 éven aluli beteg esetén a szülői (gondozói) kíséret igényét,
- a szállítást indokoló, illetve a szállítás szempontjából lényeges kórismét, valamint a betegszállítás megkezdésének e rendelet 4. § (1) bekezdése szerinti idejét és körülményeit (ülve, fekvé stb.), valamint azt, hogy a betegszállítás mentő(szak)ápolói kíséretet nem igényel,
- a betegfelvétel és a betegátadás helyét,
- saját nevét, telefonszámát és a megrendelő orvos nevét és orvosi bélyegzőszámát.”

A betegszállítás elrendelése orvosi feladat, melyet az orvos a szabályosan kitöltött betegszállítási utalvány kiadásával eszközöl.

A betegszállítás tényszerű megrendelése nem igényel egészségügyi végzettséget.

A jelenlegi jogi szabályozás csak orvos, vagy egészségügyi szakdolgozó által történő megrendelést engedélyez, melynek teljesítése jelentősen hátráltatja a betegellátást, indokolatlan orvos–beteg találkozásokot indikál.

A megrendelés szó elrendelésre történő változtatása – az elrendelés fent leírt értelmezése mellett megoldhatná a problémát.